

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A puccskarlisták mint szabadkirályválasztók

A trónfosztásról szóló törvényjavaslat tárgyalása kapcsán Erekly Károly felszólalása elmaradt. Megkérdeztük Erekly képviselőt, hogy miért nem tartotta meg érdekesnek ígérkező beszédét, mire a következő választ kaptuk:

— Tisztázni akarom Apponyi Albert grófnak, Andrássy Gyula grófnak és Vázsonyi Vilmosnak a Habsburg-kérdésben elfoglalt álláspontjukat és szerepüket a komtmün megszűnte után. Beszédem tárgya az volt, hogy *okmányokkal igazoljam, miszerint Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és Vázsonyi Vilmos a Clark féle tárgyalások alkalmával egy szóval sem emlékeztek meg arról, hogy IV. Károly Magyarország koronázott királya volna, hanem jegyzőkönyvben foglaltuk össze a királyválasztás módjait és megállapodtunk abban, hogy nemzetgyűlésileg elintézzük Magyarország új alkotmányának törvénybe iktatását.*

— *A király személyének megállapítását új alapon határoztuk meg.* Ezen a konferencián ott voltak Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és Vázsonyi Vilmos, akik maguk is hozzászóltak a kérdéshez, *egyhangu határozattal döntöttek a királyválasztás kérdéséről.*

— Beszédemben még több nagyon érdekes okmánnyal igazoltam volna azt is, hogy a külföldi beavatkozást Magyarország belpolitikájába épen Apponyi és Andrássy gróf urak inaugurálták akkor, amikor Clark beleegyezésétől tették függővé, hogy ki legyen Magyarország miniszterelnöke. Beszédem többi része szintén rendkívül érdekes adatokat tartalmazott volna ugyancsak Andrássy Gyula és Apponyi Albert gróf urak további szerepléséről.

Valószínű, hogy ezt a beszédemet még elmondhatom.

A kormány magyarázatot fűz a trónfosztó törvényhez

Budapest, nov. 8. A nagyantantnak Magyarországgal szemben tanúsított legutóbbi intézkedéseire vonatkozólag illetékes helyen a következő információt kaptuk:

A Habsburg-ház trónvesztésére vonatkozólag a kisantant csakugyan bizonyos követelésekkel lépett fel, amelyek szerint a Habsburg-ház detronizációjával a család tagjai közül Magyarországon királlyá senkit se lehessen választani. A kisantant eme követeléséhez a nagyantant is hozzájárult és ebben az irányban már az elmúlt hét szombatján megtette a külügyi kormánytól a szükséges lépéseket. A magyar kormány *elvéleg nem zárkózik el ezen kívánság elől*, csupán formailag merülnek fel nehézségek, amennyiben a Habsburg-ház trónörökösödéséről szóló törvényjavaslat már törvényerőre emelkedett. A magyar kormány egy megoldást ajánlott, amelyet az antant meg-

bizottaival is közölt, amely szerint a magyar kormány *kormánynyilatkozattal magyarázatot fűzne a törvényhez*, amelyben kifejtene a nagyantant követeléseiben foglaltakat, t. i. azt, hogy a Habsburg család tagjai Magyarországon többé királlyá nem választhatók.

A kisantant újabb követelése, illetve jegyzéke dolgában a kormány diplomáciai tárgyalást folytat, amely előreláthatólag e két végére befejezést nyer.

Erre vonatkozólag Haller István a következőket mondotta:

— Mi már a vitában jeleztük, és eleve tiltakoztunk is, hogy a veszedelmes ótvágyat kapott kisantant új lépéssel fogja tetézni eddigi nyugtalan erőszakosságait. Ami előre volt látható, tényleg bekövetkezett, de azt hiszem, hogy a nagyantant végre megsokalja ezt az örökös sarkalást.

Bethlen Hódmezővásárhelyen fejt ki programját

A képviselők a nemzetgyűlés szünetének tartamára legnagyobb részben a vidékre utaztak, így ma este a politikai pártkörökben alig néhány képviselő tartózkodott fenn. Bethlen István gróf miniszterelnök a belpolitikai helyzetre irányuló tárgyalásait csak a külpolitikai helyzet teljes tisztázódása után fogja megkezdeni.

A kormány a nemzetgyűlést nem szándékozik előbb, összehívni csak akkor, ha már a miniszterelnök belpolitikai tárgyalásait lefolytatta, mert a pártoknak mai parlamenti elhelyezkedése mellett nem látszik célszerűnek a nemzetgyűlés foglalkoztatása. Mihelyt az új

pártalakulás előrehaladott stádiumban lesz, a nemzetgyűlés ismét össze fog ülni és megkezdí őszi munkásságát.

Illetékes helyen nyert információ alapján a belpolitikai helyzet tisztázására csak akkor kerülhet a sor, ha a külpolitikai kérdések már teljes megoldást nyertek. Mindenesetre egy újabb irányu orientációra lesz szüksége a kormánynak, amelyet a miniszterelnök Hódmezővásárhelyen tartandó beszédében fog bővebben kifejteni. Hogy ez mikor lesz, azt egyelőre nem lehet tudni, de a miniszterelnök mindenesetre még e hét folyamán informálni fogja a közvéleményt e kérdésről.

Csehország leszereli hadseregét

Prága, november 8. A cseh köztársaság elnöke ma, november 10-ével elrendelte a hadsereg demobilizációját. A hadvezetésnek az a szándéka, hogy a leszerelés november hó végéig végrehajtsa. A köztársaság elnöke az alkalomból hadseregpárancsot adott ki, amelyben megelégedését fejezi ki afelett, hogy a hadsereget ily rövid idő alatt annyira harc-képesé tették s azt állítja, hogy ez az ügyek

gyors lefolyására kedvező befolyást gyakorolt.

Bukarest, nov. 8. (Orient Radio.) Itteni politikai körökben nagy meglepéssel fogadták azt a hírt, hogy a szövetséges hatalmak ki akarják rekeszteni a Habsburgokat a maki trónra való megválasztás lehetőségéből. Bukarestben nem tesznek különbséget az egyes Habsburgok között és nem mennek bele ilyen a játékba.

IV. Károly és Zita utja

Konstantinápoly, nov. 8. A Cardiff cirkáló, fedélzetén IV. Károlyval és Zitával, ma Konstantinápolyba érkezett és azonnal folytatta útját Gibraltár felé.

London, nov. 8. Portugália kormánya hozzájárult, hogy IV. Károly és Zita Madeirán telepedjenek le. A királyi párnak alá kell vetni magát a nemzet törvényeinek. A kormány egy képviselője már ki is jelölte a fun-chali tartózkodási helyet.

A baranyai választások

Budapest, nov. 8. A baranyai kerületekben vasárnap, november 13-án lesznek a pótválasztások. A pótválasztások megojtése után lemond mandátumáról az az 5 képviselő is, a kiknek kerületei eddig csonkák voltak. Ezek a kerületek a baranyai területek felszabadulásával kiegészültek.

A portorosei értekezlet

Róma, nov. 8. (Szikratávirat.) A portorosei értekezlet körülbelül két hét alatt végez a maga munkájával. Az a híresztelés, mintha az értekezleten résztvevő államok között jelentékeny ellentétek merültek volna fel, teljesen légből kapott.

Bleyer Jakab visszalépett

Bécs, nov. 8. Dr Bleyer Jakab volt nemzetiségi miniszter visszalépett a villányi kerületben képviselőjelöltségétől. Így a november 13-iki pótválasztás elmarad és a kerület képviselője Gossmann Márton kisgazdapárti lesz.

Jönnek a tuzok

Budapest, nov. 8. A második magyar hadifogoly tuzszállítmány, 375 tuzs, a lett kormány távirata szerint folyó hó 7-én vagy 8-án hagyja el Oroszországot. A kommunista elle-szállítmány ma vagy holnap indul. MTI.

Az albán-szerb háború

Róma, nov. 8. A lapok azt jelentik Durazzóból, hogy a szerbek heves küzdelem után előre nyomultak és már 40 kilométerre vannak Tiranától. A mirditák egész területét, valamint Giovanni Di Meduát megszállották. Alessio sorsa bizonytalan. Skutari el van vágva.

Róma, nov. 8. (Szikratávirat.) A szerb csapatok előnyomulásuk során elfoglalták Alessiót, Giovanni Di Meddiát és más helyiségeket.

Pretória, nov. 8. (Szikratávirat.) A nagykövetek tanácsa az albán határkérdés megvisszsgálása során elhatározta, hogy határokul az 1918-ban megállapítottakat állapítja meg, kivéve azt a határrészt, amelyet Jugoszlávia javára kiigazit. Olaszországnak Saseno városához való jogát a nagykövetek tanácsa elismerte.

Róma, nov. 8. Illetékes helyen megerősítik, hogy az olasz kormány az antant többi államainál azon fáradozik, hogy a szerb kormánynál közös lépésre vállalkozzanak Albánia mellett.

A vagyonsváltás

Budapest, nov. 8. A pénzügyi és földmívelésügyi miniszteriumok elkészítették a vagyonsváltásnak előmunkálatait és a vagyonsváltás törvényének végrehajtási utasítása most van befejezés előtt.

November végén lesz a soproni népszavazás

Bécs, nov. 8. Beavatott helyen nyert értesülés szerint az osztrák kormány a nagyköveti értekezletnél tett lépése nem arra az aggodalomra vezethető vissza, hogy a soproni népszavazás akkor hajtatnák végre, amikor még Nyugatmagyarország nem tisztult meg teljesen a bandáktól, hanem arra, hogy a magyar kormány ellentétben azszal, amit kilátásba helyeztek, vonakodik Ausztriával megegyezést létesíteni, arra nézve, hogy a népakarat valóban szabadon nyilvánulhasson meg. A tábornoki bizottság azon a nézetben van, hogy a soproni kerületben a népszavazást csak akkor lehet megejteni, ha Nyugatmagyarország többi része 8 nappal előtte az osztrák kormány által megszállatik. A népszavazást kétségtelenül meg fogja előzni az osztrák csapatok bevonulása oda, ahol nem lesz népszavazás. A népszavazást hír szerint november utolsó hetében fogják megtartani.

Szombathely, nov. 8. A velencei egyezmény értelmében népszavazás alá eső terület lakossága mindenütt hazafias bizakodással tekint a megtartandó népszavazás elé. A brenbergi bányamunkások körében osztrák agitátorok azzal próbáltak Ausztria mellett hangulatot teremteni, hogy az ausztriai óriási munkabéreket hangoztatták, de erőlködésük megtört a keresztényszocialista munkásság hazafias érzésén. Bánfalva lakossága egyhangulag követi Sopront. Fertőrákos német lakosságát oly szoros kapcsolat fűzi Sopronhoz, hogy állásfoglalása már ebből a szempontból is kétségtelen. Harka-község lakosságának legnagyobb része Ausztriában dolgozó munkás, akik közül sokan Bécsújvárosban és Eggenorfban dolgoznak, ahol tudvalevőleg kommunista képző iskolák vannak, amelyeknek élén Szánthó népbiztos áll.

A kommunista agitátorok a munkásság körében természetesen propagandát fejtenek

ki, de sikertelenül, mert a munkásság ma el van látva. A hét elején Ausztriába menő munkások, akiknek száma 10—15000, teljes hétre való élelmiszert vihettek magukkal, ettől pedig az Ausztriához való csatlós esetén elesnének. Hasonló a helyzet Balf és Ágfalva községekben.

A szavazási területen kívül fekvő Darufalva, Zarány, Vulkapordány és Szaraván lakossága körében az Ausztriához való csatlós miatt igen elkeseredett a hangulat. Az intelligencia, az iparos és földmives osztály egyöntetűen igyekszik utat és módot találni arra, hogy e községek területe is bevonassék a népszavazás alá eső területbe. (MTI.)

Bécs, nov. 8. A „Neues Achtuhrblatt” jelenti, hogy ma a belügyminiszteriumban a nyugatmagyarországi kormányzóság ülést tartott, amelyen a megszállás aktuális kérdéseit és a soproni népszavazást tárgyalták. Az ülésen a miniszteron kívül dr. Davy osztályfőnök, Nyugatmagyarországi kormányzója, az elnöki osztály vezetője és a parlamenti bizottság 12 tagja vett részt, amely bizottság egy-egy harmadrészen szociáldemokratákból, keresztényszocialistákból és nagynémetekből állott.

Bécs, A „Neu Freie Presse” értesülése szerint a párisi nagyköveti értekezlet holnapi ülésén a nyugatmagyarországra vonatkozó jegyzékkel fog foglalkozni. E jegyzéken kívül memorandum is van az értekezlet előtt, amely az osztrák kormányban ebben az ügyben elfoglalt álláspontját tárgyalja.

Budapest, nov. 8. A központi város házán nagy buzgalommal jelentkeznek a soproniak és sepronvidékiek, hogy a népszavazásban részt vehessenek.

A jelentkezők száma napról-napra növekszik. Jelentkezni lehet még holnap és holnapután is, azonban esütörtökön este 6 órakor a jelentkezést lezárják. MTI.

Románia közeledni óhajt Magyarországhoz

Budapest, nov. 8. A kolozsvári „Ellenzék” egyik legutóbbi száma feltűnést keltő cikket közöl Magyarország és Románia egymásra utaltságáról és a két állam közötti szoros szövetség szükségességéről. A cikknek különösen azért kell nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mert az a hivatalos román cenzúrán ment keresztül, amely külpolitikai kérdésekben csak olyan közleményt engedélyez, amely a kormány intencióival nem áll ellentétben.

Cseh-Szlovákia és Jugoszlávia — írja a lap — élénk ellentétben állottak fenyegetőzéseikkel Románia higgadt magatartásával szemben. Amíg a két előbbi nem titkolja, hogy örömmel ragad meg minden ürügyet, ami Ma-

gyarország ellen fegyveres akció indítására alkalmas volna, addig Take Jónescu a legelső alkalmat felhasználta arra, hogy kifejezést adjon békés szándékainak. Az egész európai sajtó tele volt a cseh és jugoszláv mozgósítás egyáltalán nem titkolt hírével, Bukarest ezzel szemben passzív viselkedett. A román állam ezen magatartása rendkívül kedvező benyomást tett a magyar közvéleményben. A román kormányt a helyzet megítélésénél nem egyedül az a felfogás vezette, hogy a mostani magyar kormány teljesen ura a helyzetnek és jóhiszeműen igyekszik eleget tenni Európa kívánságainak, hanem az, hogy *sulyt helyezett arra, hogy Magyarországgal szemben való viszonya barátságossá váljék.*

Ingyen orvosi kezelés a köztisztviselőknek

Ingyenes a gyógyszerár és a kórház is

Nagyfontosságú szociális terv nyert megvalósulást. A kormány november elsejétől kezdve ingyen gyógykezelésben részesíti az összes állami tisztviselőket, nyugdíjas állami tisztviselőket és az állami tisztviselők nyugdíjas özvegyeit.

A kedvezmény két részre oszlik: ingyenes orvosi gyógykezelésre és ingyen gyógyszerre.

A népjóléti miniszter rendelkezése szerint minden állami tisztviselő, nyugdíjas özvegy az Országos Orvosszövetségbe tartozó orvossal megállapodhat arra, hogy az orvos az illető igényjogosultnak és azon családtagjainak gyógykezelését, akik után családi pótlékot élvez, háziorvosi minőségben elvállalja. Az orvosok díjazását később megállapítandó mértékben az Országos Tisztviselői Betegsegélyezési Alap fogja fizetni.

A háziorvosi működés elvállalására vonatkozó megállapodásokat az igényjogosultak hivatalfőnökhöz, a nyugdíjasok az illetményeiket számfeltő hivatalhoz kötelesek nov. 15-ig benyújtani, mely azt a népjóléti miniszterhez felterjeszti.

A gyógyszerárak tisztviselők részére a gyógyszer ingyen készíttik. November elsejétől a köztisztviselők nemcsak állami és egyéb kórházakban részesülnek ingyenes gyógykezelésben, hanem magán gyógyintézetekben is.

A háziorvosi megbízás technikai lebonyolítására vonatkozólag még nem érkezett utasítás a helybeli orvosokhoz. Valószínű azonban, hogy az összes debreceni orvosok vállalni fogják a népjóléti miniszter utasításának megfelelően a háziorvosi teendők elvégzését.

A valutasppekuláció ismét csődre vezetett

Budapest, nov. 8. A mai tőzsdenyitás előtt a fekete táblán hirdetmény jelent meg, amelyben felszólítják Darvas József hitelezőit, hogy követeléseiket jelentsék be.

Darvas József a valutapiacnak ismert alakja volt, aki mértéktelen dollár kontremíná-ei következtében állítólag 15 millióval fizetéképtelen lett. Darvas az eddigi bejelentések szerint 8 ezer dollárral tartozik üzletfeleinek. A tartozás megállapítása céljából a valutapiaccon az üzletet már csak 11 óra 30 perckor kezdték meg.

Budapest, nov. 8. A Darvas-féle fizetéképtelenség összege hivatalos megállapítás szerint 20 ezer dollár, amely körülbelül 10 hitelező között oszlik meg. Legnagyobb összeggel a Grósz Imre-cég van érdekelve. A bankok hajlandónak nyilatkoztak méltányos áron, a napi áron alul, de a piacon kívül 14000 dollárt rendelkezésére bocsátani, úgy, hogy a nagyobb veszteség elkerülhető lesz. Piacon kívül szeri be a többi 6000 dollárt is, így tehát a valuta és devizapiaccon egyáltalában nem lesz érezhető a fizetéképtelenség.

Aapidijasok sorsának javítása

Budapest, nov. 8. A minisztertanács határozatot hozott, amelynek értelmében az állami hatóságoknál, intézeteknél és vállalatoknál alkalmazott díjnokok és napibéres szolgák anyagi helyzetét megjavítja. Az erre vonatkozó kormányrendelet, amely az újapidijpótlékokat megállapítja, a hivatalos lap mai számában jelent meg.

Pasics kormányon marad

Belgrad, nov. 9. Pasics miniszterelnök tegnap a királynak formálisan benyújtotta lemondását. A király a kabinet lemondását nem fogadta el és azt továbbra is biztosította bizalmáról.

Két sikkasztó egymást jelentette fel

Nyiregyháza, nov. 8. A Szabolcsvármegyei Kereskedelmi Bank igazgatóját, Rácz Gyulát és főkönyvelőjét, Tarnay Bélát a rendőrség letartóztatta több rendbeli csalás, sikkasztás, okirathamítás vádjá alapján. Tarnay már az ügyészre kísérték át, Rácz Gyula a rendőrségen van fogva.

Érdekessé teszi a dolgot az a körülmény, hogy Tarnay Bélát Rácz Gyula jelentette fel, mivel 200 ezer koronát elsikkasztott azáltal, hogy nagyobb összegeket könyvelt el, mint amennyit kifizettetett. A feljelentésre a rendőrség a vizsgálatot azonnal megindította, a könyveket átvizsgálta és rögtön megállapítható lett, hogy Rácz Gyula a főbűnös.

— **A fascisták a demagógia ellen.** Rómából jelentik: A volt olasz katonák bajtársi szövetségének római kongresszusát nagy hazafias tüntetéssel fejezték be. Az Olaszország minden részéből egybesereglett résztvevők elhatározták, hogy lelkes nemzeti propagandát fognak kifejtetni és hazafias kötelességüknek tartják az ország közgazdasági és pénzügyi újjáépítésénél közreműködni. Ugyanekkor a fascisták is érdekes lefolyású ülést tartottak. Ezen politikai irányú elveiket körvonalozták és elhatározták, hogy bármilyen formában is lépjen fel a demagógia, készek ellene más pártokkal együtt dolgozni.

— **Levegőbe repült a kassai löporraktár.** Pozsonyból jelentik, hogy amikor a cseh kormány elrendelte a mozgósítást, Kassán levegőbe repült egy löporraktár. A cseh hatóságok vizsgálatot indítottak és letartóztattak sok embert, akik azonban nyilván semmiféle kapcsolatba nem hozhatók a szerencsétlenséggel. Többek között Fischer, Colbry püspököt is, valamint a püspöki udvarhoz tartozó több papot is letartóztattak.

A „detronizációs“ törvény

Magyarország nemzetgyűlése vasárnap korszakot jelző törvényt hozott a Habsburg-ház jogainak megszűnéséről. Akadtak olyanok, akik — habár tiszteletreméltó tévedésből — már előre érvénytelennek nyilvánították az 1921. évi LVII. törvényeket. E felfogás ellenében helyénvalónak tartjuk közölni a legilletékesebb és leghivatottabb férfiak egyikének: Kmety Károlynak, a híres közjogtudósának s a budapesti egyetem közjogi tanszéke professzorának véleményét, amely szerint kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a nemzetgyűlés által hozott törvény érvényes és egyidejűleg hatályos is.

Az érdekes cikk a következő:

A törvényt szelvényben „detronizációs“ törvénynek („trónfosztásnak“) nevezik. Ez a nomenklatura teljesen hamis. Olvassátok a törvény „mult időben“ beszélt szövegét, olvassátok nyitott szemmel a közjogi bizottság szabatos jelentését s befogjátok látni, hogy itt világosan már előbb megszűnt jogok elnyesztésének törvénybeli hiteles deklarációjával állunk szemben.

Éles jogászai elmével utalt arra több kiváló képviselő, hogy miről is van szó, hogy lényegileg hiteles magyarokat történi a pragmatika szankciójáról, mely a Habsburg-leányágak jogát megadta, de egyben bontó feltételeket is szabott a másik szerződő fél, a jogot nyert uralkodóház elé. A pragmatika szankció értelmében szűnik meg a Habsburgok minden joga, amikor az elválaszthatatlan és együttes birtoklás az osztrák örökös tartományokra és a magyar szent korona országaira vonatkozólag lehetetlenné, az amabból folyó viszonyos védelmi köteleesség az uralkodóházra teljesíthetlenné lett. Deák Ferenc is ezen jogi felfogását vallotta. Ezt a felfogását cikkelyeztette be az 1867. XII. törvényekbe. Ez elég döntő bizonyosságunk.

Van azonban, aki ez alapon csak a várományosok jogát, a trónra még nem jutottakat tartja megszűnteknek, de még fennállóknak véli a trónbirtokos örökösét, főleg a koronázás hatásánál fogva. — Gyökeres féltreértése forog itt fenn a koronázás közjogi természetének.

Hiszzen a koronázás nem változtat az örökös király hatalmának eredeti jellegén, annak létalapja a pragmatika szankció marad, a koronázás a megszerzett hatalom törvényes gyakorlásához elengedhetetlen kellék. A koronázás lényegét kitevő koronázási hitelevél és eskü nem a királynak adatik „többlettül“, de ő általa a „nemzetnek nyújtott“ biztosítás. A koronázás nem változtat az örökletes királyi hatalom feltételhez kötött mivoltán, sem nem vonja azt el a bontó feltétel bekövetkeztének megszüntető hatása alól. A szent korona sem teszi a közjogi hatásoktól mentessé „jus divinum“ és ekkép elenyészhetlenné a királyi uralkodási jogát. Ellenkező nézet csak teokratikus álláspont mellett lehetséges.

Ismét csak Deák Ferencre utalunk, ki az osztrák-magyar monarchiát két erős oszlopon nyugvó ivhez hasonlítja. „Az iv tetején áll a két trónus.“ Most a világvihar kidöntö az egyik oszlopot, az osztrák császárságot, lezuhant az iv s vele mindkét trónus. Egyszerre esett le a Habsburgok fejről a magyar szent korona, lett üressé a magyar királyi szék is.

Erre a lezuhant trónusra, a szabaddá lett királyi székre csak reámutat most utólag a magyar nemzetgyűlés; nem ő dönté le az oszlopot és okozta a trónok leomlását. Ő a már befejezett tény hitelesen megállapítja és tudtul adván mindeneknek, a kiket illet, törvénybe iktatja és becikkelyezi.

Ez így van és nem másképp. Nem a nemzetgyűlés vette le szent koronánkat IV. Károly Ő Felsége, szerencsétlen exkirályunk fejről,

hanem az egyik oszlopot feldöntött világvihar. A magyar nemzetgyűlés mostani törvénye tehát semmiesetre sem detronizált, hanem a történelemből a jog és a törvény szerint eredett változást regisztrálta.

A nemzetgyűlés e súlyos törvénye tehát

a legteljesebb jogtisztelet, a jogismeret, jogfolytonosság — a feltétlen törvényhűség, az igazi legitimitás jegyében született meg.

Az ország szent koronáját nem szentségteleníti meg a jog szerint való igazság felismerése és orbe et urbi kijelentése.

Több vendvidéki község visszacsatolása várható

Bécs, nov. 8. A magyar és jugoszláv határon a Mura mentén hónapok óta egy határmegállapító bizottság működik, amely már befejezte a vend vidékeken a helyszíni tárgyalásokat és most egy közbeeső vonalait tanulmányoz. Ez a vonal eltér a trianoni békeszerződésben megállapított határvonalától. Azt még nem lehet tudni, hogy miként és hol fog haladni. Amennyiben a legfőbb tanács a határmegállapítóbizottság által javaslatba hozandó új vonalat jóváhagyja, akkor több községnek Magyarországhoz való visszacsatolása remélhető.

A határmegállapítóbizottság munkájával kapcsolatban arról értesülünk, hogy a vendvidéki tüntetések alkalmával mintegy 700 muraszombati járásbeli lakost letartóztattak és elvitték Marburgba, ahol fogvatartották.

A külügyminiszterium és a bizottság közbenjárására legnagyobb részét szabadlábba helyezték, a vizsgálat azonban tovább folyik ellenük. A szabadlábba való helyezés feltétele az, hogy községük, illetve lakóhelyük határát nem hagyják el, tehát rendőri felügyelet alatt állanak.

Forradalmi zavargások Japánban

Katonai uralom váltja fel a mostani kormányzatot

Berlin, nov. 8. Hara japán miniszterelnök meggyilkolásával kapcsolatban a berlini japán követség egyik tagja a következőket mondotta: Hara politikája nem volt összeegyeztethető a japán nép igényeivel, habár a szerencsétlen meggyilkolt miniszterelnök demokrata alapon állt, de ez a demokrata alap nem a népből jött, hanem egy pár kiváltságos ember akarta rátkénálni a népre. Itt van egy távirat, amelyet épen most kaptam a londoni követségről. Sajnos, általános felfordulást okozott Hara meggyilkolása és máris véres zavargásokat je-

lentenek a tokiói táviratok, melyek már-már forradalmi jelleget öltöttek. Nincs kizárva, hogy ezek a véres zavargások kiterjednek egész Japánra és általános felfordulást fognak okozni.

Remélem, hogy a japán nép higgadt felfogása következtében sikerülni fog az ellentéteket kiküszöbölni, de az biztos, hogy militarista uralom fogja felváltani a mostanit, mert az 1914-es éra, amely az utóbbi időben elveszítette a kormányzói hatalmat, újból magához fogja ragadni azt.

Nagy változások a debreceni törvényszéknél

A legutóbbi törvényszéki bírói előléptetés erősen megtépte a debreceni kir. törvényszék bírói karát. A nagyszámú előléptetés folytán a legjobb és legképzettebb bírók a kir. ítélőtáblához kerülnek át. Ehez járul, hogy a bírói karnak másik, szintén tekintélyes csoportja, nyugdíjba vonult, illetőleg most kéri nyugdíjaztatását és a bírói állást a sokkal jobban jövedelmező ügyvédséggel cseréli fel, mert a szerény bírói fizetésből nem képes eltartani magát és nagytagu családját.

Érdeklődünk Kesserű Lajos kuriai bíró, törvényszéki elnöknel a debreceni kir. törvényszék bírói karánál beálló változásokról, aki munkatársunknak lekötelező szíveséggel szolgáltat információkkal.

Eszerint a kir. ítélőtáblához mennek: Nagy Kálmán táblabíró, tanácselnök, Szuhányi Andor tanácselnök, Dávid István és Bahunek Elemér. Nyugdíjaztatták magukat Daróczy József és Benkő Lajos, akik ügyvédi irodát nyitottak. Nyugdíjaztatásukat kérték: Török János, Tóth Lajos és Gavallér József. Ezek is az ügyvédi pályára lépnek át közelesen.

A bírói kart rendkívül érzékenyen érinti a bírók tömeges távozása s rendkívül megnehezíti az ügymenet gyorsaságát. Pedig a debreceni bírói kar ugy is túl van halmozva munkával, mert a debreceni kir. törvényszékhez csatolták Biharvármegye meg nem szállott részét, azonkívül igen sok bírót lekölt a föld-birtokrendezés, ugyszintén a tömeges lakásügyek is. A törvényszéki tanácsok új beosztása még nincs véglegesen megállapítva. Szuhányi Andor és Dávid István már folyó hó 11-én, pénteken át mennek a kir. táblához és szombaton teszik le a hivatalos esküt.

Legsúlyosabban érinti a törvényszéket Nagy Kálmán táblabíró, tanácselnök távozása, aki a büntető tárgyalások vezetésében országosan elismert szaktekintély és akinek pótlása szinte leküzdhetetlen nehézségbe ütközik.

Épen ezért Kesserű Lajos törvényszéki elnök felkérésére e hó végéig még a törvényszéknél működik. Utódja valószínűleg dr. Visky Sándor tanácselnök lesz, míg Szuhányi Andor büntető tanácsát megszüntetik.

A vízi gazdasági növények kezelése

Ugy a nemes, mint a vad füzesek csakis megfelelő szakszerű kezelés mellett adnak kosárfonásra alkalmas vesszőket. A metszést legcélszerűbb télen végezni és pedig úgy, hogy a tőkén csapat nem hagyva, töben legyenek a vesszők lemetszve. Tartózkodni kell a vesszők tavaszi és nyári rendszertelen héjazásától.

Tavaszi héjazás csak akkor engedhető meg, ha a vesszők nedvbe jövésük után azonnal levágva vízben hámóztatnak. Hátráltatja a telep elgyengülését az, ha a héjazás beállításnál 4-5 éves turnusokba osztjuk a telepet, ugyszintén, ha a héjazást követő évben a termést a tőkén hagyva ezt mint két éves botnak való vesszőt termeljük ki.

Legmegfelelőbb a levélhullást követőleg azonnal levágott vesszőket vízbe állítva, vagy főzés útján képezni. A hibás metszés folytán megnyugult fűzfa töveket meg kell ifjítani. Az ifjítás évében hozott vesszők közül a legérteljesebbet tökefejnek képezzük, a többit többől levágjuk. A fűztelep gyengülésének észlelése esetén a tövek megerősödése céljából a vesszőket egy évig ne vágjuk le.

A gyékény és sás, ha több éven át ki nem termeltetik, elvadul és elférgesedik, miért is ha tövön marad, február hóban felgyújtandó hasonlóképen a nád is.

Ez utóbbi tekintettel jelenlegi magas árára, lehetőleg mindenütt letermelendő és csak ahol ez nem kivihető, ott gyújtandó fel.

Olcsó

Olcsóbb

Legolcsóbb

a Hajdusági

FÉRFI és FIU ruhaüzlet áru

Piac-u. 67.

FÉRFI öltönyök már 1600 koronától.
 FIU öltönyök már 1200 koronától.
 Rövid FÉR I téli kabátok 1950 koronától.
 GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
 Fekete és barna bőrkabátok 600 koronától.
 Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

NAPI HIREK

Pofon

csattant el az országház folyosóján. Mindig sajnálatos, ha a törvényhozás megszentelt csarnokát profanizálják, s épen azok, akiknek példát kellene mutatniuk a bölcs mérsékletben, higgadságban és önruralomban. Sajnálatos, ha a választó nagy közönség bizalmából törvényalkotásra kizemelt férfiú úgy viselkedik, ami egy rosszhírű csárdában virtusszámba mehet, de méltatlan ahhoz a helyhez, ahonnan az ország sorsát intézik. Sajnálatos, ha akad képviselő, aki elfelejtkezik róla, hogy arra a helyre van függesztve egy ország aggódó tekintete, de rajta nyugszik ma az egész világ figyelő szeme. Sajnálatos, ha ez a többnyire rosszindulatú kritikus szem azt látja, hogy itt egységes közszellem uralma helyett egymásnak rohanni kész pártok öldöklő szenvedélyes harca dúl...

Nem térünk ki ezuttal arra, hogy a sajnálatos afférnek mi a politikai háttere, mert az ügyet politikától mentesen kívánjuk szóváltani.

Nem ismerjük az elítélendő botrányos eset szenvedő hőst, de Szmracsányról tudjuk, hogy őles legény s így nem mutat nagy személyes bátorságra, ha testi erejét viszi az argumentálds fegyverei közé. De nekünk úgy látszik, ez alapon a díjbirkózó Czaja a legnagyobb politikus, mert ő még Szmracsányt is úgy kupán tudja vágni, hogy minden foga kihull s úgy a falhoz tudja mázolni, hogy kandállal kell összeszedni...

Tisztelt honatya, kedves Szmracsányi, nem gondolja, hogy az ilyen viselkedés nem egészen... udvarképes?!

— **Debreceni egyetemi tanárok előadása Nyiregyházán.** Mint értesülünk, a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon előadó debreceni egyetemi tanárok Nyiregyházán is tartanak hasonló előadásokat. A debreceni tanárok előadását — amely a jövő hónapban lesz — nagy érdeklődés előzi meg Nyiregyházán.

— **A közbiztonság jó.** Sággy Lajos rendőr-főtanácsos, a debreceni rendőrkapitányság vezetője a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén terjedelmes jelentésben ismertette a város közbiztonsági állapotát. Jelentése során beszámolt arról, hogy a város közbiztonságán nem látszott meg az utóbbi idők izgalma s a város rend- és közbiztonságát általában jónak mondta.

— **A kollégium felsegítése.** Debrecen város lakosságát a presbiterium küldöttei keresték fel a kollégium felsegítésére szolgáló adományok átvételére. A gyűjtés még nincs befejezve. Ezekben a napokban a következő jelentékenyebb adományok birtokába jutott a kollégium, a. m. Márk Endre és dr Lencz Géza gyűjtése Békés városában 49,071 K 41 fillér, a békési egyház adománya ezenkívül 5000 K lesz; Békés város pedig 10,000 koronát szavazott meg. Debreceni Első Takarékpénztár hatalmas adománya 20,000 korona. Öv. Steinfeld Mihályné segélye 20,000 korona lesz. November 6-án dr Ferenczy Gyula egyetemi tanár a derecskei egyházban lelkes beszédet tartott, amelynek eredménye az Agárdi Lajos pénztári ellenőr és 18 kollégiumi tanuló ifjú feljárása mellett 10,183 korona készpénz és mintegy nyolc szeker igen értékes zöldség-adomány volt. Itt a gyűjtés még nincs befejezve, a várostól távol levő nagyobb birtokoknak a felkeresése folyamatban van. A gyűjtés még sok helyen ezután lesz megtartható. Hajdusoboszló, Hajdúböszörmény, Kaba, Nagyléta, Bérád, Biharkeresztes, Csenger, Fehérgyarmat, Mikepércs, Vámpéres, Nagyecsed stb. stb. felkeresése több más hellyel együtt még hátra van. Nyiregyházára folyó hó 12-én dr Révész Imre lelkész és Márk Endre egyházkerületi ügyész fognak kimenni a gyűjtés foganatosítására.

— **Eljegyzések.** A tegnapi nap folyamán a következő eljegyzéseket jelentettek be az anyakönyvi hivatalnál: Klein József—Szűcs Eszterrel, Veres János—Szűcs Teréziával, Elek Ferenc—Szegedy Karolinával, Bereknéri János—Kozák Máriával, Borsi Károly—Sipos Vilmmával, Nagy Sándor—Molnár Erzsébettel, Eszenyi Imre—Mózes Juliánával, Schnier Imre—Stern Saroltával.

Rubin Farkas gyilkosát kiadták Oroszországnak

Ismeretes a debreceni közönség előtt az a vérlázító kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság, amelynek a kommunisták debreceni uralmának utolsó napján Rubin Farkas gyárigazgató lett az áldozata. Ugyanis a kommunistáknak Debrecenből való menekülésekor Reinheimer Rezső, a Mezőgazdasági Gépgyár üzemvezetője, aki a kommun alatt terrorcsapatfőnök lett, Rubin Farkas gyárigazgatót a Kossuth-utcai temetőben boszúból agyonlőtte.

Reinheimer 1920 augusztus havában vonta felelősségre bűnéért a debreceni kir. törvényszék gyorsított ötös tanácsa és gyilkosságért s több más kisebb bűncselekményeiért életfogytiglani fegyházra ítélte. Reinheimer,

aki az ítélet kihirdetése után az ág. evangélikus vallásról a róm. kath. vallásra tért át, meg is kezdte a büntetésének kitöltését.

Időközben a magyar kormány olyan megállapodást kötött Szovjetországgal, miszerint a magyar kormány az oroszországi magyar hadifoglyokért kiad Oroszországnak több magyar kommunistát. Abban a névsorban, amelyet az orosz kormány Magyarországnak átadott, benne volt Reinheimer Rezső is a kiszolgáltatandó kommunisták között. Reinheimer hajlandónak is mutatkozott, hogy a börtönt felcseréli az oroszországi szabadsággal. Reinheimer 58 társával együtt át is adta már a magyar kormány Rigában a szovjetkormányának.

— **Nőket pofozott egy részeg.** Tegnap délután úgy 3 óra felé nem mindennapi jelenetnek voltak tanui azok, akik a Méliusz-tér környékén megfordultak. Sütő József debreceni lakos ugyanis a Teleki-utca elején levő kis kocsmában borozgatott, majd amikor már az ital a fejébe szállott, kiment a Teleki-utca és ott egy különös passziójának áldozott: az utcán járkáló nőket sorra pofozta. Azonban nem sok ideig öklözhetett, mert a Méliusz-téren posztoló rendőr a veszedelmes pofozót megfékezte és megkötözve a rendőrség központi ügyeletén előállította. Sütőt a rendőrség őrizetbe vette és ellene az eljárást megindította.

— **Papválasztás Tiszasszalkán.** A tiszasszalkai református egyház közakarattal Kelemen Gyula meghívásával töltötte be tiszasszalkai lelkészi állást. Kelemen a debreceni egyháztanács egyhangulag választotta meg pár héttel ezelőtt vallásoktató lelkésznek.

— **A városi múzeum látogatottsága** az elmúlt októberben az intézet vonzóerejének és a közönség érdeklődésének növekedéséről tanuskodik. A múzeum történeti és néprajzi osztályát, melyhez a Csokonai-kör ereklyetára és a helybeli művészek csoportja is tartozik, 1685-en, a képtári osztályt, a városi képtárt pedig 4170-en nézték meg egy hónap alatt. Ez összesen 2755 látogató. A ref. leánygimnázium és a r. kath. tanítóképző növendékei csoportosan tekintették meg a múzeum osztályt.

— **Házasság kötése.** Az elmúlt két nap a következő házasságokat kötötték meg az anyakönyvi hivatalban: Dr. Ferschin Emil állami rendőrségi fogalmazó—Karcsonyi Fricikával, Vas Árpád szabó—Lakatos Erzsébettel, Pecze Sándor nyugalmazott rendőr Ruha Máriával, Brassanyi Lajos fodrász—Romanesz Emmával, Kis Lajos ref. lelkész—Salánki Máriával, Tardi Kis János csendőrfőtörzsőrmester—Marinkás Teréziával.

— **A Napsugár vagyonmentő-árverés** iránt, mely e hó 15-én, délután 3 órakor kezdődik Piac-u. 10. I. alatt, általános érdeklődés mutatkozik. Szükség is volt e 120.000 lakosú városban olyan vállalkozásra, mely egyrészt a tisztességes értékesítést, másrészt az olcsó beszerzést a fővárosban is annyira bővált vagyonmentő árverések formájában lehetővé teszi. A vállalat mindennemű tárgyat átvesz árverés céljára, így például: butort, üveget, porcellánt, ruhaneműt, képet, műtárgyat, használati, berendezési és felszerelési cikkeket stb. Hivatalos órák délelőtt 9—2-ig Piac-u. 10. I. Az árverésre egybegyűlő anyag november 18-és 14-én ki lesz állítva megtekintésre.

— **Orvosi, jogi, gazdasági könyvek,** leg nagyobb választékban Harmathy könyvkereskedésében Fűvészkeret-u. 14. Telefon 374.

MEGNYILT
AZ
APOLLO
Divatárúház

A Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Bár választék férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garatúrák, férfi és női fehérenemlék a legjobban kivitelben, flanellek, vásznak és zefi-
rok nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **A kollégium ügyei.** A kollégium igazgató tanácsa ma délelőtt 9 órakor a kollégium tanácsstermében ülést tart. Az ülésre több vidéki lelkész és tanár érkezett Debrecenbe.

— **A belmissziói tanfolyam,** mely a városnapi iskolák ügyét van hivatva szolgálni, mindennapos iskoláink járvány miatti bezárása következtében halasztást szenved. A megújításról kellő időben értesítést ad Uray Sándor ref. lelkész (Kossuth-u. 75.)

— **Unitáriusok figyelme.** Értesitem az unitáris híveket, hogy Józán Miklós esperesnek e hó 27-én történendő látogatása alkalmából tartandó urvacsora kiosztásával és konfirmálással kapcsolatos istentisztelet e hó 27-én d. e. fél 12 órakor a Kossuth-utcai református templomban, míg a felolvasással kapcsolatos előadás ugyanazon napon délután 3 órakor a város háza dísztermében lesz megtartva. A délutáni előadás műsora annak idejében a lapokban közölve lesz. Székely Ferenc, ny. műszaki főtanácsos.

— **Az állami lábbeli szállítás.** A kereskedelmi és iparkamara ezúton is közli a lábbeli készítő iparosokkal, hogy a kereskedelemügyi miniszter az állami lábbeli szállításokra vonatkozó ajánlatok benyújtási határidejét meghosszabbította és megengedte, hogy a pályázni kívánó kisiparosok ajánlataikat a kamarához november 10-ike helyett november 10-én d. e. 12 óráig nyújtsák be.

— **Gazdászok egymás között.** Tegnap este a Hadházi uton a Gazdasági Akadémia néhány hallgatója összeverekedett. A verekedésre vonatkozólag érdeklődésünkre dr Vargha Kálmán igazgató telefonon a következőket volt szives közreadni:

Kedden délután vizsgáztak le Oesterreicher Mihály, Rochlitz Ignác és Halmi Jenő gazdászok, akik a vizsga után a Hadházi-uton keresztül Debrecenbe igyekeztek. Utközben azonban ezek a gazdászok találkoztak és összeszólkóztak egy más gazdásztársasággal, akikkel szemben kihívóan viselkedtek, sőt Halmi Jenő gazdász revolvert rántott elő és lövéseket adott le. Halmi egy lövésrel Lengyel J. I. éves gazdászt mellé Dr Balogh orvos véleménye szerint könyebben megsebesítette. A gazdászok Halmi lövöldözésén annyira felháborodtak, hogy a három gazdászt alaposan elverték, mire ezek elfutottak. Hír szerint az ügy a hatóság elé került. A gazdasági Akadémia igazgatósága szigorú vizsgálatot indított. Lengyel József állapota veszélytelen.

— **Sok a részeg ember.** Tegnap a délután folyamán a rendőrség nyolc részeg embert állított elő a központi ügyeleten. Az elmúlt napokban igen megsaporodott a részeg emberek száma, annak ellenére is, hogy a rendőrség eljárást indít minden előállított részeg egyén ellen.

— **Verekedő cigányok.** Tegnap délután parázs verekedés kerekedett a Böszörményi-ut egyik kis kocsmája előtt. Ugyanis Lázár Imre menekült cigány bent iddógált a kocsmában, majd megunva az italt, haza felé indult. A kocsmától alig pár lépésnyire összetalálkozott Lázár Juliska cigánylánnyal, régi haragosával. A találkozás alkalmával, úgy látszik, nagy hatással lehetett rá a viszontlátás, mert neki szaladt Lázár Juliskának és ütlegelni kezdte. A verekedésre előkerült a közelben posztoló rendőr is, aki a támadót előállította. A dühös cigánylegény ellen eljárás indult.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

A Hamburg szállóbeli gyilkosság. A budapesti Hamburg szálló egyik szobájában — mint megirtuk — egy női hullát találtak, aki minden valószínűség szerint gyilkosság áldozata lett. A rendőrség megállapította, hogy a meggyilkolt nő *Rusznjak* Anna, egy ó-budai pék lánya.

Rusznjak Annát, Kenyeres Balázs és Minich Károly orvosszakértők a ma délelőtt folyamán boncolták fel. A boncolás kétségtelenül megállapította, hogy dacára annak, hogy a holttesten külső sérülés nyomai alig látszanak, a leány mégis gyilkosságnak esett áldozatul, mert a gyilkos úgy fojtotta meg, hogy jobb kezével a leányt lefogva, bal kezével megfojtotta.

Megállapította a nyomozás azt is, hogy a lány pénteken este egy Sveitzer Róbert nevű 27 éves vasesztergályos, volt tengerész kíséretében ment el a Hamburg szállóba, továbbá azt, hogy az illető fiatalember tettét féltékenységből követte el. A fiatalembert elő akarták állítani, azonban már nem találták meg, elsőkött. A rendőrség a nyomozást folytatja.

Hangverseny. Ma, szerdán este 8 órai kezdettel a Bika kávéházban a Nöth karnagy vezetése alatt álló vomós katonai zenekar klasszikus műsorral hangversenyez. A jövedelem teljes összege a zene alap javára fordítatik. Belépő-díj személyenként 10 korona. Tisztek részére 5 korona.

Talyigás, aki elhagyja a talyigáját. Forgács István talyigás tegnap délelőtt befordult a Petőfi-tér és a Homok-utca sarkán levő kiskorcsmába és alaposan felhajtott a garatra. Kevésel ezután lovát talyigával együtt a kocsmá elélt hagyta, maga pedig a vasúti nagyhídra felvezető ut szélére lefeküdt és mély álomba ringatta el magát. Azonban nem soká volt így borgözös állapotban, mert a közelben posztoló rendőr rátette a talyigát s felvitte a rendőrségre, a talyigáját pedig behajtotta a város istállójába. A talyigás ellen eljárás indult.

Új iparendélyek. A városi tanács tegnap tartott üléséből a következőknek adott új iparendélyt: Ohlbaum József termény és lisztkereskedés nagyban és kicsinyben 2000 kor., Szabó Károly sertéskereskedés 2000 K, özv. Kecskés Józsefné zsidókereskedés 500 K, Ilyés József zsidókereskedés 100 K, Mike Ferenc illatszerek és háztartási cikkek kereskedés 1000 K, Szabó Józsefné ócska zsák kereskedés 100 K, Tokaji János tojás-, baromfi- és élelmiszerkereskedés 300 K, Gulyás Antal gyümölcs-, főzelék- és tojáskereskedés 500 K ipardíjak lefizetése ellenében.

Halálozások. Győri Erzsébet r. kath. 2 hónapos, Haszka Sándor g. kath. 9 hónapos, Mike István kocsis ref. 56 éves, Léka Mária r. kath. 8 hónapos, Militski István máv. hivatalnok r. kath. 45 éves, Horváth László ref. 2 éves, Monoki Erzsébet ref. 4 éves, Lichtmann Nándor izr. 2 éves, özv. Körös Kálmáné Szarka Julia ref. 59 éves, Szlacsák Zsuzsanna r. kath. 23 éves, Domokos Imréné Sugár Agnes ref. 38 éves, Juhász Gáborné Salánky Róza ref. 50 éves, Nagy József ref. 3 éves.

Szepesy Ferencz tánciskolájában a diák és az esti tanfolyam megkezdődött, de beiratkozni még mindig lehet Simonffy-utca 1. c. II. emelet. — Gazdálkodóknak a tanítása szombaton 12-én délután 5 órakor veszi kezdetét. Minden kedden, csütörtökön, szombaton este *Shimmi* különleges táncok tanítása.

Orvosi alig használt műszerek, szekrények, vizsgáló és műszerasztalal együtt eladó. Egyháztér 12.

Törvénykezés

§ Monstre bűnpör a katonai törvényszék előtt. Közel három hete tart már a főtárgyalás a katonai törvényszék előtt a monstre kommunista bűnpörben s bár mindennap legalább 8-10 tanút hallgat ki a bíróság, mégis igen sok tanu kihallgatása van még hátra. Tegnap *Pajor Kálmán* ítélőtáblai tanácselnök volt az első tanu, aki különösen Bősörményi századosra nézve, aki a kommunisták debreceni uralmának utolsó napjaiban nálla aludt tett kedvező vallomást. Bősörményi kijelentette előtte, hogy ő nem vörös, hanem fehér érzelmű.

Kihallgatta a katonai törvényszék többek között *Gyulai* alezredest is, aki Mousson századosról vallott kedvezően s vallomása folytán az egyik, Mousson ellen emelt vádpont elajlott nek tekinthető. Jelentéktelenebb vallomást tettek *Tomcsányi* alezredest, *Hubay* századoslelkész. A főtárgyalást ma délelőtt folytatják.

§ Felmentett állomásfőnök. *Berényi* László hajduszoboszlói állomásfőnököt az oláh megszállás után feljelentették, hogy az oláhoktól több métermázsza tengert vásárolt. Orgazdaság büntetőért vonta felelősségre tegnap Berényit Nagy Kálmán ítélőtáblai bíró büntetőtanácsa. Berényi tagadta a vádat. A kihallgatott tanu kettő kivételével semmi terhelőt nem tudtak vallani, sőt azt bizonyították, hogy Berényi is sokat szenvedett az oláhoktól. *Eöry* Kálmán kir. ügyész vád és K.-szenimiklósi *Nagy* Zoltán védőbeszéde után a bíróság felmentő ítéletet hozott. Az ügyész s védő megnyugodott az ítéletben, így az jogerőssé vált.

Népszerű főiskolai tanfolyam

a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemen tartandó előadásainak programja.

Önálló előadások. (A kollegium disztermeben). Nov. 13-án vasárnap d. e. fél 11 órakor. Dr. Varga Zsigmond egy. ny. r. tanár *A magyar műveltség ősi elemei.* Nov. 20-án vasárnap d. e. fél 11 órakor Dr. Hankiss János egy. m. és h. tanár *Színház és erkölcs.* Nov. 27-én vasárnap d. e. fél 11 órakor Dr. R. Kiss István egy. ny. r. tanár *A honfoglalás és a székelység.* Dec. 4-én vasárnap d. e. fél 11 órakor Dr. Millecker Rezső egy. ny. r. tanár *Az új térkép.* Dec. 8-án csütörtökön d. e. fél 11 órakor Varsenyi Tibor takarékpénztári vezérigazgató *Aktuális problémák a közgazdaság és kereskedelem köréből.* Dec. 11-én vasárnap d. e. fél 11 órakor Dr. B. Kun József egy. ny. r. tanár *Az ideiglenes magyar alkotmány.*

Összefüggő előadásorozatok. (A II. sz. jogi tanteremben) ref. kollegium I. emelet). Dr. Tankó Béla egy. ny. r. tanár *Bevezetés a divina komédiába.* I. Dante élete és kora. II. A pokol. III. A purgatorium. IV. A paradicsom. Nov. 10, 12, 17. és 19-én d. u. fél 6 órakor Dr. R. Kiss István egy. ny. r. tanár *Az erdélyi fejedelemség és a magyar nemzeti egység.* I. Mohács után. II. Egy hatalmas egyéniség: Fráter György. III. A küzdelmek korszaka. IV. Erdély aranykora. Nov. 10, 12, 17. és 19-én d. u. fél 7 órakor. Dr. Erdélyi Pál *A fájdalom érzéséről.* I. Az emberi szervezet különös tekintettel a fájdalom érzésre. II. A fájdalom érzés keletkezése és megnyilvánulása. III. A fizikai és pszichikai fájdalom. IV. A fájdalom érzés pathológiája. Nov. 15, 18., 22. és 25-én d. u. fél 6 órakor. Dr. Millecker Rezső egy. ny. r. tanár *A föld és az élet története.* (Kozmikus kérdések.) I. A föld és az élet keletkezése. II. A tér és az idő a világegyetemen. III. Eltűnt világok. IV. A világ vége. Nov. 24, 26, dec. 1. és 3-án d. u. fél 6 órakor. Dr. Hankiss János egy. m. és h. tanár *A regény a világirodalomban.* I. A regény elmélete és keletkezése. II. Cervantestól Rousseauig. III. A naturalista regény. IV. A tegnap, a ma és a holnap. Nov. 24, 26, dec. 1 és 3-án d. u. fél 7 órakor.

Belépőjegyek, ill. indexlapok kaphatók: Méliusznál, Csáthynál és az egyetem jogkari dékáni hivatalában (ref. kollegium I. em. bejárat a Csokonai szobor felől.) A bizottság,

mely a tudomány kincseinek minél szélesebb körben való elintézését tekinti feladatának, a jegyek árát a lehető legalacsonyabbra szabta, a tisztviselők, a munkások, és az egyetemi hallgatók még ezekből az árakból is nagy kedvezményt kapnak. E szerint a belépőjegyek árai: Egy előadásra 10 K, tisztviselőknek, munkásoknak 3 K, egyetemi hallgatóknak 2 K. Egy 4 előadásból álló sorozatra 40 K, tisztviselőknek, munkásoknak 10 K, egyetemi hallgatóknak 5 K. Az egész ciklusra 180 K, tisztviselőknek, munkásoknak 45 K, egyetemi hallgatóknak 25 K. Kedvezményes jegyeket csak a jogkari dékáni hivatalban adnak ki; ugyanott történnek a testületi (csoporthoz) jelentkezések is.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

10-én, Csütörtökön *Magdolna* A) bérlet.
11-én, Pénteken *Kis kadét* B) bérlet.
12-én Szombaton *Magdolna* C) bérlet.
13-án, Vasárnap d. u. *Kis kadét*.
13-án, Vasárnap este *Magdolna*.
14-én, Hétfőn *Bob herceg* A) bérlet.
15-én, Kedden *Legénykerés* B) bérlet.
Szerdán C) bérletben a nagysikerű *Legénykerés* megy *Halassy* Halassy Mariska, Arkossy, Bánhid, Szabó Irma felléptével.

Bob herceg. A színes és kedves romantika nemhogy megkopnék, de az esztendőnk multával mindinkább kiteljesedik az igazi operettekben s forró tűzében fölenged a régi formákban lekötött erő és szépség és nézőtörien és színpadon a sóvár fiatalságnak ugyanazok a ritmusai lüktetnek végig.

A muzsika graciosus, a librettó játékosan mesészerű, bájosan szentimentális és hangsúlyozottan irreális, mert az is akar lenni.

Helvey Erzszi tegnap esti alakításának épen az volt a legértékesebb sajátysága, hogy ezt megérezte és a stílusba teljesen bele tudott helyezkedni. A külső valószínűség keresése helyett finom lírikum lüktetését éreztük a redukált, de kifejező mimikai eszközök mögött, melegen zengő mezzoszopránja pedig teljes erejénél és fényénél volt.

Egyszóval: a színpadi illúzió teljességét tudta megadni.

Az előadáson különben — egyes epizód-szereplők kirívó stilustalanságát leszámítva — jóakaratu gondosság látszott meg; *Müller* Mátyás biztos vezérlete alatt a zenekar egyseges volt.

A klakk. *Otto Brahm*, a német színpad egyik legjelentősebb hatású reformátora, nem engedte meg színészeinek, hogy felvonás után megjelenjenek a rivaldalampák fényében a függöny előtt, mert áhitatos irodalomtisztelet tiltakozott a színésznek az író rovására történő előtérbe tolása ellen. *Brahm* felfogásának helyességéről lehet vitatkozni, de az kétségen felül álló dolog, hogy a fizetett taps izléstelen és bántó dolog. Ezt az izléstelenséget elköveték tegnap este a Csokonai-színházban is, pedig már-már azt remélhettük, hogy a publikum fegyelmezettsége meg fogja közelíteni a régi nivót, ami a háborus évek alatt annyira lecsúszott.

A spontán tetszésnyilvánítás ugyan elnyomta a klakkörök csatogását, a közönség tisztultabb izlésű része pedig óvakodott beleegyeledni az ügybe, de nem lehetne valahogy *Brahm*-módra elintézni azokat az egyeseket, akiknek ez szól? Az a vizsgálatuk legalább megvolna, hogy a *Brahm* színészei talpig művészek voltak.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

A nagysikerű „Nirvana” II. része. „A kincses banya” szenzációs detektív történet 6 felvonásban. Azonkívül „*Adypipepex*” vigjáték 2 felvonásban ma szerdán 5, 7 és 9-től rendez helyárok mellett, 16 éven felüliek tekinthetik meg. Utólvány nem érvényes. E műsor holnap csütörtökön utoljára látható. Pénteken a III. rész lesz műsoron. — A színház kellemesen futve.

Hajdusági Répes Naptár

November közepén fog megjelenni a „Hajdusági Répes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőinknek, akik legálább egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdetések a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

Nobody 6 és 7 kalandja vasárnap és hétfőn a Nirvána IV. részével egy műsorban kerül bemutatásra az Urániában.

„A piros bugyellár”. Csapreghy Ferenc örökbeeső, gyönyörű népszínműve 4 film és 2 színpadi részben Matyasovszky Ilona és Medgyaszai Jenő főszereplésével — lesz az idény legszébb moziiskolája! Csak 3 napig látható! — november 19, 20 és 21-én az Urániában. — Ajánlatos jegyekről már előre gondoskodni. Jegylovétel már folyamatban.

Veritas vincit (győz az igazság) misztikum 7 felvonásban a nordisk filmgyár elsőrangú produkciója, ma mutatja be az Apollo a 7 és 9 óras előadásban, a nagy 16 tagú zenekar Rigolletto és Troubadour operákat játsza. Jegylovétel.

Jim büne, amerikai társadalmi dráma 5 felvonásban és az Éjszaka fia cowboy történet 3 felvonásban pénteken az Apollóban zenekarral.

— **Torlódás előtt** már most tanácsos a karácsonyi ajándékok szánt fényképnagyításokat, festményeket és mindennemű fényképeket megrendelni az „Adria” fényképteremben Szent Anna-u. 5. Igazolvány és index képek kívánatra 24 óra alatt készülnek.

— **Szenzációs nyeremények.** Egy millió, két millió, sőt három millió koronát is nyerhet az új nagy kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: egész 96—, fél 48—, negyed 24— kor. Megrendeléseket pontosan teljesít november 17-ig és az új játéktervet, valamint a megrendelt sorsjegyet azonnal megküldi a Bank részv. társ. Budapest Andrássy-ut 60 a népszerű bankház, mely 20 év alatt sok milliót fizetett ki. Megrendelés levelezőlapon is eszközölhető.

SPORT

DEAC—Válogatott

Sportkörök óhajta teljesül meg szerdán délután félhárom órakor az ügötteri pályán. Ugyanis a DEAC, amely vasárnap szép játék után oly fényes győzelmet aratott a DTE felett, Debrecen válogatottjelölt csapatával mérte össze erejét. A DEAC-ban legutóbb hat játékos, *Alföldy, Poroszlay, Fábry, Kalmár, Nagy Bálint és Alföldy* mutatott válogatott formát; a többi játékos is elsőrangú erő, s így a vá-

logatottjelölt csapattal való találkoása elsőrangú sportesemény. Ennek most a pécsi ut előtt kétszeres jelentősége lesz, mert a szövetségi kapitánynak megkönnyíti a válogatás nehézségét.

A szövetségi kapitány egyébként felkéri a következő játékosokat, mint: Szabó DTE, Glatz DMTK, Baik DKASE, Megyery DKASE, Simon DTE, Deutsch DKASE, Poloneczky DVSC, Mertin DMTK, Vampetics DVSC, Szolárszky Béla DVSC, Buttkey II. DKASE, Rottmann DKASE, Barta DTE, hogy szerdán délután félhárom órakor az ügötteri pályán pontosan, *felfüggesztés terhe mellett* jelenjenek meg. A DEAC következő emberei jelenjenek meg: Alföldy, Albisi, Csáky, Ökrös, Poroszlay, Kiss Albert, Fuszek, Fábry, Nagy Bálint, Zsáry, Kalmár, Diószegi, Held.

A mérkőzést Nussbaum Jenő, a szövetségi kapitány helyettese vezeti. Nem lenne meglepetés, ha az egyetemi csapat legyőzné a válogatott csapatot. Ez a mérkőzés lesz különben a DEAC új centerének, Zsárynak a bemutatkozása is.

A svéd labdarúgók a Kormányzónál. Budapestről jelentik, a Kormányzó ma délelőtt fogadta a svéd-magyar labdarúgó mérkőzés alkalmából a Budapesten időző svéd sportférfaikat, a svéd csapatok tagjait, akik Gusztáv Rönbenson svéd tüzérvárosa és Anton Johanson vezetésével jelentek meg. A Kormányzó szívélyesen elbeszélgetett a svéd vendégekkel és melegen érdeklődött a svéd sportélet iránt. A svéd csapat tagjaival együtt fogadta a Kormányzó a MLSZ elnökét is.

A bajnokság állása. A vasárnapi bajnoki mérkőzések után már szinte véglegesen kialakult a bajnoki sorrend s a hátralevő mérkőzések csak kevés változást okozhatnak. Első a DKASE lett veretlenül, második a DEAC. A kiesés veszélye leginkább a kisvárdai TE-t fenyegeti. A bajnokság állása jelenleg a következő:

Csapat	Mérk.	Győz.	Dönt.	Vesz.	Gólkörny.	Pontok.
1. DKASE	6	6	—	—	14	5 12
2. DEAC	6	3	2	1	11	5 8
3. KSE	7	3	2	2	11	6 8
4. NYTVE	6	2	2	2	7	8 6
5. DTE	7	2	2	3	4	7 6
6. DMTK	7	1	3	3	7	12 5
7. DVSC	6	1	1	4	7	9 3
8. KTE	5	1	—	4	5	14 2

Hátra van még a DEAC—NYTVE, DKASE—KTE és DVSC—KTE mérkőzés, mindhárom mérkőzésnél a debreceni csapatok győzelme valószínű.

1921. évi Atlétikai Évkönyv. Az atlétika egyik legkiválóbb szakírójának, dr. Vadas Gyutának ismertetés szerkesztésében az 1921. évi Atlétikai Évkönyv elkészült s december havában megjelenik. Ára 100 kor. Minthogy az évkönyv csak korlátozott példányszámban jelenik meg, célszerű azt megrendelni Megrendelő ívek Zöld tanácsnoknál, Piac-utca 9. Majerszky Béla-nál MOVE Iroda és a MASz kerületénél aláírhatók.

Nem mindennapi hatalmas gólaránnyal végződött két ifjúsági csapat találkozása, Rediskola V. és VI. oszt. kombinált—DSC 20: 3 (7: 1). Bíró Fülöp DVSC.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Forgács István
művészi
Bádogos-ú.

Vasabroncs
kilóra kapható lapunk
kiadóhivatalában.

Rikkancsok
felvetetnek fix fizetés-
sel és jutalékkal
a kiadóhivatalunkban

Videki
uri leány részére teljes
ellátást keresek keres-
tőn uri családnál. Leve-
lök a Hajdúföld kiadó-
hivatalába.

Irodai
takarítónőt keresek dr.
Borzoovay J. ú. ügyvéd.
Csepel-u. 4. Értekezhetni
délután.

Bélyegzőgyár
és vésointézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1368.

A cukor forgalma szabad

Több oldalról fölvetett kérdés folytán közhírré teszem, hogy a m. kir. kormány 4923—1921. M. E. számú rendelete értelmében mindazok a rendeletek, amelyek a cukor termelésére, árára megállapítására, belföldi forgalmára és szállítására vonatkoznak hatályukat veszítették. Ehez képest a cukor maximális árára vonatkozólag kiadott helyi hatósági rendelkezéseket hatályon kívül helyezem.

Debrecen, 1921 november 8.

A polgármester helyett:
Zöld tb. tanácsnok.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLL ÉS KÖSA
Női és férfi kalap megren-
delések és javítások gyorsan
pontosan készíttetnek
Piac-u. 63. sz.

A tőzsde

Magyar korona: 55.

A mai tőzsde tartott irányzattal indult. Az irányzat a tőzsdei további folyamán barátságosabbá vált, de nem volt egységes. A külsőben nyereségbiztosító elszámolásokra élelnek forgalom mellett az árfolyamok kisebb nagyobb árvesztéseket szenvedtek. Eladások voltak Magyar Hittelben, Magyar Olaszban és Rimában, míg Salgó és Államvasut a nyitáshoz képest megzáróldultak. A bankpiazon emlitésre méltó tranzakció nem volt. A malompiac vonattal indult, később élénkebbé vált, nagyobb vételek voltak Viktoriában, amely elérte a 15000 árfolyamot. Az érdeklődés központjában az I. Bpesti gőzm. állott. A szénpiac ismét a nehézségek között állott az érdeklődés központjában. S így Magneait. Ált. közén megtartották árfolyamukat, részben kisebb-nagyobb árnyereségeket értek el. A fapiac irányzat nem volt egységes. Nagyobb vételi megbízások történtek Egy fában, Hazai faterm., Nasieiban, Brassóiban. — Nagy tranzakció volt Neuschl. Lichtigben, amely nyitási kurzusát tartotta meg. Guttmanban, Magyar Lloydban eladások történtek. A vaspiac az irányzat nem volt egységes. Legnagyobb üzet volt Klotildban, amely nyitáshoz képest 100 koronás árnyereségre tett szert. Élénk érdeklődés volt Baróti szesz iránt továbbá vásárolták Danicát, Telefont, Vasnti forgalmát, míg más papirokban nyereségbiztosító eladások történtek. Általában az irányzat barátságosnak nevezhető.

Budapesti sziat.

Magyar hitel 2150, Osztrák hitel 890, Angol-Magyar 830, Lészámítoló bank 285, Magyar-Olasz 350, Jelt hitelbank 225, Hazai bank 706, Salgó 7700, Rimamurányi 3360, Közuti 1230, Déli vasut 1670, Államvasut 4175, Keresk. bank 7900, Általános takaréki 1010, Pesti hazai 24750,

Borsod-miskolci 5155, Concordia 4225, Budapesti gőz. 7900, Gizella 3100, Hungaria 3750, Viktória 14600, Beosini 8450, Kohó 4450, Általános közszén 13450, Urkányi 8250, Adria 10900, Atlantic 3300, Levante 8090, Trust 2780, Gans-Danubius 43000, Ganz villamos 7700, Lipták 635, Magy. ae 13600, Sehic 1455, Wörner 990, Brassói 5150, Izzó 6900, Spódium 2575, Hazai faterm. 8975, Klotild 4350, Hrdó 1450, Nasic 25800, Neuschl. Licht. 1065, Orsz. fa 1605, Telefon 5750.

Utőtőzsde. Értékpapírok: Magyar hitel 2175, Salgó 7600, Rima 3250, Államvasut 4175, Hungaria 3800, Láng 1720—80, Klotild 4850, Lichtig 1080, Koburg 3025, Pápirap 4475, Egy. fa 790—50.

Valuták.

A valutapiac az Darvas cég fizetési-képtelensége következtében csak később kezdődött az üzet és azonnal szilárdan indult, mert a piac a korona zürichi árvesztésére számított. Rendkívül szilárd volt lira, francia frank, az osztrák korona is erőteljesen megszilárdult. A többi valuták körülbelül a tegnapi árfolyamokon mozogtak Lengyel márká hanyatlott, szokol szilárd volt fluktuáló árfolyamok mellett. — Dollárban nagy üzetek történtek.

A kifizetések piacán Bukarestben, Berlinben és Prágában voltak igen nagy üzetek.

Napoleon 4125—75, Angol font 4900—4850, Dollár 1190—200, Francia frank 8750—860, Márka 480—55, Lira 5100—5300, Osztrák kor. 2025—2125, Rubel 5250—5350, Lei 570—80, Sokol 1180—290, Svájci frank 225—285, Korona dinár —, Lengyel márká 38—39.

Terménytőzsde.

Az irányzat továbbra is tartott. Igen nagy vételek voltak zabban, kenyérmagvakban. A budapesti malmok is vásároltak. A kormány tovább folytatta vásárlásait.

Hivatalos árak: Buzs tiszavidéki 2475—2500, fehérmezei 2465—2515, pestmezei 2465—2515, rozs 1700—725, takarmány árpa 1775—1825, sörárpa 1900—950, zab 1700—740, tengeri 2000—100, köles 1750—850, repce —, Korpa —

Szertésjelentés. Zárt vásári maradvány 288, érkezett 112, összesen 348, eladott 20, maradvány 218. Árak: zsirsértés fiatal nehé 102, könnyű 68—80. Szabadvásári maradvány 1246, érkezett 230, sertés és 60 süldő. Eladott 70 sertés és 60 süldő. Árak: zsirsértés fiatal nehé 80—105, könnyű 64—79.

Zürichi sziarőtőzsde Berlin 160, Holland 1875, Newyork 532, London 2103, Páris 3865, Milánó 2225, Prága 550, Budapest 55. Zágráb 135, Bukarost 250, Varsó —, Bécs 0'19, Osztrák bélyegzett —.

Dollárt
és más idegen
penzt, aranyat
erzéstől leges-
legdrágábban
voss
Simon György DEBRECEN
Kossuth-u. 11.

Kőváry és Altmann
szücs mesterek
Debrecen, Piac-utca 42.
Pannonia szálló udvar
Mindenféle szücs munkákat szak-
szerűen készít a legutóbbi divat szerint.
Ugyanott kész munkák kaphatók.
Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Gazdasági VAS ÁRUH, takarékhazok és lemezadények beszereszhetők:
TELEFON: 6—20
Bakos István Pat. kordészár világ-szabalom egyedará-van-koreskedésében. sítása.

Eladó ház és föld
Tőcskerten István-úton 2 szobás lakás, 1600 négyzetű kintű fekete föld gyümölcsösrel, lucernás vagy veteményesnek azonnali beköltözésre eladó DEZSŐ LÁSZLÓ irodája Maróthy-u. 19.

23107—921. fj.
Hirdetmény
Debrecen sz. kir. város Tanácsa 1922. és 1923. évekre a városi hivatalok részére szükséges bélyegzők szállítására versenytárgyalást hirdet. Felhívja a bélyegzőkészítéssel foglalkozókat, hogy zárt ajánlataikat a városi főjegyzői hivatalba (Városház emelet 29. sz.) legkésőbb 1921 november hó 30-áig beadhatják. A pályázati feltételek ugyanott megtekinthetők.
Debrecen, 1921 november 3.
A VÁROSI TANÁCS.